

KERAMIEKMUSEUM

PRINCESSEHOF

JAARVERSLAG

2010

**KERAMIEK
MUSEUM
PRINCESSEHOF**

INHOUD

WOORD VOORAF	3
TENTOONSTELLINGEN 2010	4
MUSEUM BUITEN DE MUREN	
COLLECTIEBEHEER	8
KENNISMANAGEMENT	
REGISTRATIE EN DIGITALISERING	
DEPOT	
RESTAURATIE EN CONSERVERING	
COLLECTIEVORMING	10
SCHENKINGEN & ACQUISITIES	
BRUIKLELEN	
SAMENWERKING EN CONTACTEN	13
PUBLIEK	14
BEZOEKERS	
COMMUNICATIE & MARKETING	
FONDSENWERVING EN SPONSORING	
EDUCATIE	
BIBLIOTHEEK	
PUBLICATIES	
MUSEUMWINKEL	
ACTIVITEITENKALENDER 2010	21
DIRECTIE EN BEDRIJFSVOERING	23
FACILITAIR	
PERSONEEL EN ORGANISATIE	
BESTUUR, DIRECTIE EN MEDEWERKERS	
VRIENDEN VAN HET PRINCESSEHOF	28
OVERZICHT BEZOEKERS 2010	29
CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING	30
COLOFON	31

WOORD VOORAF

In 2010 kleurde het Prinsessehof koninklijk oranje. Niet voor het WK-voetbal, maar voor de tentoonstelling *Oranjegoed! Vier eeuwen Oranje-Nassau op keramiek*. Deze tentoonstelling maakt evenals *Scherven & Geluk (2009)* deel uit van de manifestatie 'Keramiek & Publiek'. *Scherven & Geluk* werd in 2010 bekroond met de Artifax Award voor 'professionaliteit en innovatie, de unieke publieksbenadering en op grond van de ervaringen van de bezoeker', aldus het juryrapport. Voor Oranjegoed! kwam meer dan 50% van de bezoekers voor het eerst naar het Prinsessehof waarmee de beoogde doelstelling - een nieuw publiek - werd gehaald. De opening van Oranjegoed! was tevens de start van een vijf jaar durende stadscampagne 'Leeuwarden Hofstad', waar diverse culturele instellingen in Leeuwarden aan deelnemen. Met maar liefst drie tentoonstellingen in 2010 - *Porseleinroutes*, *Jaar van de Tijger* en het prestigieuze *Kakiemon* - werd het accent gelegd op de Aziatische Collectie Nederland. Verrassend was het feit dat de tentoonstelling van *Armando* vanaf het begin al veel publiciteit en ook veel bezoekers genereerde. In 2010 vonden de laatste twee afleveringen plaats van *Liefde & Hebzucht*. Hiermee komt een einde aan een bijzonder project dat succesvol werd ontvangen. Door het onderzoek dat vooraf ging aan de presentaties heeft het museum een goede indruk gekregen van de keramiekverzamelaar in Nederland.

Deze periode waarin de relatie van culturele instellingen met de samenleving steeds belangrijker wordt en de financiering onder druk staat, vraagt van het museum nieuwe strategieën. Daarom is in 2010 gewerkt aan een collectiestrategie (de collectie blijft tenslotte de basis van het museum), een nieuw strategische beleidsplan en is - om redenen van een efficiëntere bedrijfsvoering en kostenbeheersing - een aanvang gemaakt met de integratie van de 'achterkant' van het Fries Museum en het Prinsessehof.

Drs. Saskia Bak
Algemeen directeur

Ir. Roel Woering
Zakelijk directeur

TENTOONSTELLINGEN

ORANJEGOED! VIER EEUWEN ORANJE-NASSAU OP KERAMIEK

17 april tot 15 november 2010

In 2010 kleurde het Prinsessehof koninklijk oranje. De gehele begane grond van het museum was op feestelijke wijze gevuld met Oranjekeramiek. Bordjes, bekers en ander gelegenheidsaardewerk met daarop de afbeelding van de pasgeboren Oranjes, de troonswisseling (1980) met Juliana en Beatrix of het huwelijk van Willem Alexander en

Máxima in 2002. In deze overzichtstentoonstelling passeerden zij allen de revue, niet alleen de huidige Oranjes, maar ook de vorsten, prinsen, prinsessen en stadhouders die hen zijn voorgedaan. Van oud tot jong, vier eeuwen lang, van museale topstukken tot meer herkenbaar herdenkingsgoed werd op feestelijke wijze gepresenteerd, met verrassende details zoals historische filmfragmenten van Oranjegebeurtenissen. De tentoonstelling was een must voor de echte Oranjeliefhebber, de verzamelaar en iedereen die zich graag laat verrassen.

JAAR VAN DE TIJGER

14 februari 2010 – februari 2011

Op 14 februari startte in China het Jaar van de Tijger, voor het Prinsessehof aanleiding om een selectie Chinese en Japanse keramiek te presenteren waarop de tijger als

motief figureert. In het museum is een kleine selectie keramische voorwerpen getoond waarop de tijger centraal is afgebeeld, zoals op een wierookbrander uit de 15de eeuw, borden van kraakporselein en kakiemon, een minuscule kleine tijgerplasticje, en op een 19de-eeuwse Japanse vaas in Kozaanstijl.

LIEFDE & HEBZUCHT 05 / LIEFDE & HEBZUCHT 06

Verhalen van gepassioneerde keramiekverzamelaars

17 april – 1 november 2010 / 12 december 2010 – 9 mei 2011

Liefde & Hebzucht is een reeks van zes presentaties die het Prinsessehof in 2007 is gestart. Voor elke presentatie nodigt het museum een viertal keramiekverzamelaars uit om hun mooiste, dierbaarste of interessantste stukken te presenteren en het

publiek deelgenoot te maken van hun liefde voor keramiek. In een gefilmd interview vertellen zij wat het verzamelen voor hen betekent en hoe zij dagelijks met hun collectie omgaan.

Voor *Liefde & Hebzucht 05* werden uitgenodigd Henk en Els Wijninga (dessertterrines), Herbert Jan Hijmersma (Chinees en Japans porselein), Michel Vanderheijden van Tinteren (Picasso-keramiek) en Martin en Saskia Werkman (Spritzdekor-keramiek), voor *Liefde & Hebzucht 06* David en José Marinissen (geel geglazuurd Chinees porselein), Sytse Vijver (art nouveau tegels), Bernhard Peiser (moderne keramiek) en Karl Gerritse (Maastrichts aardewerk).

KAKIEMON – MEESTER-PORSELEINMAKERS UIT JAPAN

13 december 2010 – 3 april 2011

Sedert drie eeuwen is Kakiemon geliefd om zijn elegant geschilderde versiering van bloemen en dieren. Al in de zeventiende eeuw werd Kakiemon als de meest luxueuze porseleinsoort door de Europese adel en hoge burgerij verzameld. Ook nu nog geldt

Kakiemon als het meest verfijnde dat de Japanse porseleinmakers ooit hebben voortgebracht. Het werk staat in Japan in een dermate hoog aanzien dat de 14de generatie Kakiemon-maker met de uitzonderlijke titel *Living National Treasure* wordt geëerd. De kwaliteit van Kakiemon porselein en de beschildering kent zijn weerga niet,

sprankelende kleuren op een helder witte ondergrond. Net als bij andere Japanse kunstvormen is de kracht van de penseelstreek van belang en het is verbazingwekkend om te zien hoe de porseleinschilders op miniatuurniveau drakenklauwen en tijgerkoppen tot leven hebben gebracht. De tentoonstelling gaf een fraai overzicht van alle aspecten van Kakiemon - hoe het porselein te herkennen en te dateren -, met veel aandacht voor de fijn geschilderde motieven en hun betekenis. Er waren zo'n 150 werken van tijdgenoot Sakaida Kakiemon en van zijn voorouders te zien.

In de tentoonstelling, onder auspiciën van Rijksmuseum Amsterdam, zijn de Nederlandse Kakiemon-collecties samengebracht van Rijksmuseum Amsterdam, Groninger Museum en Keramiek Prinsessehof Leeuwarden, aangevuld met drie bijzondere bruiklenen, zoals een vaas afkomstig uit de persoonlijke collectie van kroonprins Willem-Alexander en prinses Maxima. Buitengewoon is dat ook het Kakiemon uit de, niet voor bezoekers toegankelijke, collectie van Kasteel Twickel in Delden werd getoond.

ARMANDO - HET ONTEMBARE VUUR

10 december 2010 t/m 10 april 2011

In 2004 experimenteerde Armando voor het eerst met keramiek in de vorm van schotels en platen. Voor de tentoonstelling koos hij voor de monumentale vaas van circa 1.50 meter hoog. 'De vaas is een mooie vondst om er het vloeibare of andere zaken eindeloos in te bewaren, maar als hij valt is hij kapot ... begrijp je ... op zoiets

wil ik schilderen. Dat is waar mijn werk over gaat.', aldus Armando. Roland Janssen van Galerie Willy Schoots, Struktuur '68 in Den Haag en keramist Norman Trapman begeleidden Armando bij zijn nieuwste uitdaging. Het hele ontstaansproces werd op film

vastgelegd door Halbe Piter Claus in samenwerking met Omrop Fryslân. De film die in de presentatie werd getoond, was ook te zien op Ned. 2 (9 januari 2011) en is verkrijgbaar op DVD. Bij de tentoonstelling verscheen een gelijknamige catalogus.

MUSEUM BUITEN DE MUREN

In de centrale hal van het Medisch Centrum Leeuwarden zijn twee expositieruimten ingericht voor Fries Museum en het Princessehof. Zo biedt het MCL de musea de mogelijkheid op een drukbezochte locatie een gevarieerder en groter publiek te bereiken.

Art nouveau keramiek - Vanaf 25 januari 2010

Drie imposante dekselvazen die in 1903 door de Staten van Friesland werden aangeboden aan mr. Binnert Philip baron van Harinxma thoe Slooten (1839-1923) ter gelegenheid van zijn 25-jarig ambtsjubileum als Commissaris van de Koningin van Friesland. De Plateelbakkerij Rozenburg in Den Haag voerde de vazen uit in de toen modieuze art nouveau stijl. Jan van der Vet, meesterschilder bij de fabriek, decoreerde de vazen met afbeeldingen van Friese gebouwen en zwierige bloemmotieven.

Oranjegoed! - Vanaf 19 april 2010

Deze expositie verwijst naar de tentoonstelling Oranjegoed! Vier eeuwen Oranje-Nassau op keramiek. Getoond wordt o.a. een 'gouden bord' dat ter gelegenheid van het dertigjarig regeringsjubileum van koningin Beatrix in opdracht van het Princessehof is vervaardigd: 'Dertig jaar vorstin, in dertig gouden momenten'.

Focus op Japan, de Japanse theeceremonie - Vanaf 25 september 2010

De geexposeerde voorwerpen worden gebruikt bij de Japanse theeceremonie en zijn als de ceremonie zelf: rustig en meditatief van aard. De traditionele vorm en uitvoering worden door de Japanners zeer gewaardeerd: kommen en vierkante schaaltes, met een onregelmatig oppervlak, in de herfstkleuren bruin en grijs. De expositie legt een relatie met de Kakiemon-tentoonstelling in het Princessehof.

Armando Het ontembare vuur - Vanaf 10 december 2010

Een grote vaas en twee schalen van Armando sieren de MCL-vitrine en maken de bezoeker attent op de tentoonstelling in het Princessehof van deze Nederlandse kunstenaar, die parallel te bezichtigen is.

COLLECTIEBEHEER

KENNISMANAGEMENT

De **art nouveau collectie** is nu als deelcollectie van het museum toegankelijk via collectie.princessehof.nl/collectie. Via de website www.friesaardewerk.nl is de inhoud van de zeven delen over de geschiedenis van het Fries Aardewerk digitaal beschikbaar. Dit project is tot stand gekomen met financiering door de Stichting Fries Aardewerk. In de afronding van het subsidietraject Deskundigheidsbevordering en kwaliteitszorg heeft het museum een wezenlijke bijdrage geleverd aan de vorming van de website www.museaintransitie.nl. Via deze website deed het museum, samen met het Fries Museum, verslag van de organisatieontwikkeling op het terrein van publieksparticipatie en ICT-toepassingen waardoor collega-instellingen konden leren van de ervaringen in het Prinsessehof en het Fries Museum. Het beheer en de verdere ontwikkeling van de website is door het museum overgedragen aan Erfgoed Nederland; het ligt in de bedoeling dat andere instellingen hun ervaringen toevoegen.

De tentoonstelling **Oranjegoed!** is gedigitaliseerd dankzij onze deelname aan de regeling Innovatie Cultuuruitingen van het Ministerie van OCW. Dit project heet **Museumtours**. In nauwe samenwerking met het Amsterdam Museum, het Muiderslot, twee creatieve partners en de Vereniging van Rijks gesubsidieerde Musea ontwikkelt het Prinsessehof een toepassing die het mogelijk maakt om een museum of tentoonstelling te digitaliseren. Het museum wil op deze manier van tijdelijke tentoonstellingen een digitaal archief opbouwen onder de noemer '**Tentoonstelling gemist**'. Een dergelijke toepassing bestaat nog niet binnen de museale wereld.

REGISTRATIE EN DIGITALISERING

De organisatie van de afdeling collectie- en kennismanagement is met de vaste aanstelling van een medewerker collectieregistratie compleet. Hiermee kon verder gewerkt worden aan de digitalisering van de collectie. De moderne en hedendaagse keramiek werd gefotografeerd en geregistreerd. Voorbereidingen werden getroffen voor de teruggave van een deel van een omvangrijk bruikleen aan de Stichting Van Achterbergh-Domhof. Met het bestuur konden goede afspraken gemaakt worden over een mooie representatieve selectie uit deze prachtige verzameling.

DEPOT

De interne depots voldoen nauwelijks aan de eisen van een professioneel museum. De depotruimte binnen het museum heeft zijn grenzen bereikt, sommige depots zijn al vol. Het museum zal op korte termijn een oplossing moeten vinden voor deze beperkte capaciteit.

Het Prinsessehof is actief betrokken bij de planvorming rondom het Collectiecentrum Fryslân, een initiatief van de Provincie Fryslân en de gezamenlijke Friese erfgoedinstellingen met als doel een gemeenschappelijk depot waaraan

erfgoedinstellingen de opslag en conservering van hun depotcollectie kunnen uitbesteden. Het hoofd collectie- en kennismanagement is actief betrokken in uitwerking van dit concept.

RESTAURATIE EN CONSERVERING

Er zijn in 2010 zijn geen objecten gerestaureerd.

COLLECTIEVORMING

SCHENKINGEN

- Servies *Die Kugel* van Villeroy & Boch, 1971, schenking mevrouw J. van der Wal en de heer P. Wessendorp.
- Schaal met decoratie van eenden, Plateelbakkerij Ram, Arnhem, schilder Roelof Sterken, circa 1930, schenking mevrouw H.S.M. van Es-de Leng.
- Kindertafelservies van Petrus Regout te Maastricht, 1860-1880 en kinder koffie-servies, vervaardiger onbekend, jaren 10-20 van de 20ste eeuw, schenking van dhr. E. van Diggelen.
- Servies van faience fine uit circa 1816, vervaardigd in Creil te Frankrijk. Schenking familie van Dorp.
- Slabak, Schiedam 1781-1785. Schenking de heer J. D. van Dam en mevrouw C.E. van Dam-Perlstein.
- Vaas, blauwwitte wandplaat, dertien tegels en een potje van de Faience- en Tegelfabriek 'Holland', Utrecht, geschonken door mevr. Brandt, kleindochter van Jan Willem Mijnlieff (1862-1940), directeur van de Utrechtse fabriek 'Holland'.

ACQUISITIES

Aangekocht door de Ottema-Kingma Stichting

- Achtenzestig objecten uit een Nederlandse privé-verzameling.
- Vier tegeltableaus, Rotterdam, 18de en 19de eeuw met Oranjevorsten.
- Zestien Amsterdamse tegels, eind 17de eeuw, met landschappen.
- Majolica kruik van Sophie de Lerma, circa 1928.
- Een *berretino* bierpul van de Delftse plateelbakkerij De Pauw.
- Twee *berretino* flesjes.
- Plaat met portret van prins Willem V, 1766 gedateerd, uit de Delftse plateelbakkerij De Grieksche A.
- Bord met daarop afgebeeld Abrahams offer.
- Bordje met een galant gezelschap in een formele tuin.

Aangekocht via aankoopfonds moderne keramiek,

Vereniging Vrienden van het Princessehof

- Armando, z.t., vaas, 2010.
- Joost van den Toorn, *Armando*, portret.

BRUIKLENEN

KORTDURENDE BRUIKLENEN AAN DERDEN

- Museum Hilversum
Twee objecten van Van der Vaart en Van Loon voor de tentoonstelling *Een mooi ding*.
- Natuurmuseum Fryslân, Leeuwarden
Drie tegels met uilen voor de tentoonstelling *Nachtbrakers*.
- Museum Natura Docet, Denekamp
Drie tegels met uilen voor de tentoonstelling *Nachtbrakers*.
- Natuur Historisch Museum, Rotterdam
Drie tegels met uilen voor de tentoonstelling *Nachtbrakers*.
- Museum Noordwijk, Noordwijk
Vier objecten van De Duinvoet naar ontwerp van Cor Alons voor de tentoonstelling *Cor Alons 1892-1967 – van Haagse Stijl tot Het Nieuwe Wonen*.
- Stichting Duivenvoorde, Voorschoten
33 containervormen van Geert Lap voor de tentoonstelling *Tijdloos Trendy. Modern licht op interieur en collectie van Kasteel Duivenvoorde*.
- Kunsthal, Rotterdam
Kleine haas op paddenstoelen van Carolein Smit voor de tentoonstelling *Huid en haar*.
- Wereldmuseum, Rotterdam
Acht objecten voor de tentoonstelling *INCA' S, Capac Hucha; Mensenoffers als Koninklijke Plicht*.
- Hannemahuis, Harlingen
Wandschotel met decor van draak, 1896, uitvoering Plateelbakkerij Rozenburg, Den Haag voor de tentoonstelling *W.G.F. Jansen (1871-1949) schilder van de losse toets*.
- Museum de Zwarte Tulp, Lisse
Drie objecten voor de tentoonstelling *Fleurig in het zilver - De tulp in keramiek, zilver en glas verbeeld*.
- Centraal Museum, Utrecht
H.P. Berlage, Egyptische stoel, 1895 voor de tentoonstelling *Rietvelds Universum*.
- Nederlands Tegelmuseum, Otterloo
Tegelveld met zes musicerende en spelende cupido's voor de tentoonstelling *Uit de boven- en onderwereld, mythologische verbeelding op tegels*.
- Gemeentemuseum Den Haag
H.P. Berlage, Egyptische stoel, 1895 voor de tentoonstelling *Berlage Totaal!*

KORTDURENDE BRUIKLENEN AAN HET PRINCESSEHOF

- Voor de presentatie *Liefde en Hebzucht 05*
Diverse objecten uit particuliere verzamelingen van de heer. H.J. Hijmersma, de heer M. Vanderheijden van Tinteren, de heer en mevrouw M. Werkman en de heer en mevrouw H. Wijninga.
- Voor de presentatie *Liefde en Hebzucht 06*
Diverse objecten uit particuliere verzamelingen van de heer K. Gerritse, de heer en mevrouw D. Marinissen, de heer S. Vijver en de heer B. Peiser.
- Voor de tentoonstelling *Het ontembare vuur – Armando*
53 objecten waarvan 51 van Galerie Willy Schoots in Eindhoven en de overige twee van de heer Hedeman en mevrouw Kleef.
- Voor de tentoonstelling *Kakiemon, Meester-porseleinmakers uit Japan*
Objecten van Gemeentemuseum Den Haag, Rijksmuseum Amsterdam en Groninger Museum en uit kasteel Twickel in Delden. Voorts hedendaagse Kakiemonobjecten uit Arita, Japan.
- Voor de tentoonstelling *Oranjegoed! Vier eeuwen Oranje-Nassau op keramiek*
Honderden objecten van 19 museale en 22 particuliere bruikleengevers.

LANGDURENDE BRUIKLENEN AAN HET PRINCESSEHOF

- Groot tegeltableau Van der Kloet van het Amsterdams Historisch Museum
Zie verder schenkingen en acquisities.

BEËINDIGING BRUIKLENEN AAN HET PRINCESSEHOF

- 627 objecten van de Stichting van Achterbergh-Domhof, voornamelijk non-keramisch werk van Etie van Rees.
- Zeven objecten van de heer R.A. Vornis.
- Vijftig kunstwerken op papier uit het legaat Gratama-Schulz van Hagen aan het Drents Archief, overgedragen door de Ottema-Kingma Stichting.
- Er zijn 146 bruiklenen aan het ICN geretourneerd.
- Kom van de heer B. Asselbergs.

SAMENWERKING EN CONTACTEN

AZIATISCHE KERAMIEK

De vier belangrijkste museale collecties op het gebied van Aziatische keramiek bevinden zich in Gemeentemuseum Den Haag, Groninger Museum, Rijksmuseum, Amsterdam en Keramiekmuseum Princessehof. In 2002 zijn deze musea een samenwerkingsverband aangegaan met als doel om de kennis van en over Aziatische keramiek te bevorderen. Zo wordt ondermeer de website www.aziatischekeramiek.nl door deze vier musea ingevuld. In het kader van dit samenwerkingsverband waren in het Princessehof de tentoonstellingen *Porseleinroutes* en *Kakiemon, meesterporseleinmakers uit Japan* te zien.

NEVENFUNCTIES

Saskia Bak, algemeen directeur

- Redactielid van de tijdschriften *Ons Erfdeel* en *The Low Countries*.
- Bestuurslid NP3, Groningen
- Bestuurslid Wassenbergh-Clarijs-Fontein Stichting
- Bestuurslid Hora Siccama van de Harkstede Fonds
- Bestuurslid Stichting De Moanne
- Bestuurslid Raad van Toezicht Grand Theatre

Roel Woering, zakelijk directeur

- Lid van de Raad van Toezicht van ZuidOostZorg, Drachten
- Commissaris bij Okkinga Communicatie te Bolsward

Wilbert Helmus, hoofd collectie- en kennismanagement

- Voorzitter SIMIN, Sectie Informatieverzorging in Musea in Nederland van de Nederlandse Museumvereniging
- Lid programmacommissie ter voorbereiding van de European Registrars Conference (2010) in Amsterdam

Karin Gaillard, algemeen conservator en conservator art nouveau / art deco

- Lid Comité van Aanbeveling Stichting Behoud Nederlandse Jugendstilarchitectuur

PUBLIEK

BEZOEKERS

Met een aantal van bijna 30.000 bezoekers, werd een hoger aantal gescoord dan het gemiddelde van 25.000 dat het museum doorgaans jaarlijks bezoekt. Het bezoekersaantal in 2010 lag op het niveau van 2007, het jaar waarin het vernieuwde Princessehof zijn deuren opende. De bezoeken aan de website laat jaarlijks een gestage groei zien.

2005 – 21.500	2007 – 30.577	2009 – 39.242
2006 – 24.986	2008 – 23.691	2010 – 29.525

WWW.PRINCESSEHOF.NL

2005 – 20.984	2007 – 47.667	2009 – 64.606
2006 – 32.128	2008 – niet beschikbaar	2010 – 70.433

WWW.AZIATISCHEKERAMIEK.NL

2005 – 14.286	2007 – 69.150	2009 – 124.094
2006 – 25.568	2008 – 88.713	2010 – niet beschikbaar

COMMUNICATIE & MARKETING

Terwijl het jaar 2010 vooral in het teken stond van de promotie van *Oranjegoed!* lag er bij Marketing & Communicatie nog een reeks andere taken. Zo berustte de redactie van het jaarverslag 2009 en de drie uitgaven van *Keramika* bij communicatie, de coördinatie en organisatie van de Vriendendagen, registratie en uitvoering van groepsboekingen, redactie van de website www.princessehof.nl, voorlichting aan bezoekers, en de organisatie en begeleiding van activiteiten. Voor zes tentoonstellingen werd het drukwerk verzorgd - uitnodigingskaarten, folders, posters, banieren en geveldoeken - en zijn persberichten verzonden. Voor het seizoen 2010-2011 verscheen wederom een algemene folder met het tentoonstellingsprogramma, die in grote hoeveelheden is verspreid.

De tentoonstelling *Porseleinroutes* die tot maart 2010 te zien was, kreeg volop aandacht in de pers. Er was grote waardering voor het tentoonstellingsboekje dat de bezoeker door de tentoonstelling begeleidde en veel achtergrondinformatie verstreekte over de objecten en 'de verre reizen van Chinees porselein'.

Oranjegoed! Vier eeuwen Oranje-Nassau op keramiek maakte samen met de tentoonstelling *Scherven & Geluk (2009)* deel uit van de manifestatie *Keramiek & Publiek*. Eén van de doelstellingen van deze manifestatie was het bereiken van nieuwe

doelgroepen. Met een percentage van bijna 54% first-time-visitors is deze doelstelling voor *Oranjegoed!* gehaald¹. Daarnaast werd de tentoonstelling met een gemiddeld cijfer van 8,2 bijzonder positief gewaardeerd. Het beoogde aantal bezoekers (35.000) werd niet gehaald, 20.000 liefhebbers bezochten de tentoonstelling. Aan de media-aandacht valt dit niet te wijten: free publicity was er volop met als uitschieters een item in het populaire royaltyprogramma 'Blauw Bloed' (750.000 kijkers), ruimschoots redactionele aandacht in de royaltypers (Vorsten en Royalty) en tot drie keer aandacht in dagblad De Telegraaf.

Ruim voor aanvang van de tentoonstelling werd gestart met een teascampagne om de beoogde doelgroepen te enthousiasmeren. Zo werden er ansichtkaarten verspreid (100.000 ex.) en doelgroepen actief benaderd op de Verzamelaarsjaarbeurs en de MargrietWinterFair. De tentoonstelling ging van start met een feestelijke opening in de Jacobijnerkerk in Leeuwarden. Met ruim 600 gasten en toespraken van royaltyslaggever Peter van der Vorst en de voorzitter van de Bond van Oranjeverenigingen, Michiel Zonneville, mag de dag als succesvol worden beschouwd. Vervolgens werd landelijk campagne gevoerd met folders, teaserkaarten, flyers, posters, advertenties, abri's, radio- en tv-spots. Er werd volop meegelifit op de campagne 'Hofstad Leeuwarden', een initiatief van Marketing Leeuwarden om de voormalige hofstad op de kaart te zetten. Publieksactiviteiten rond de tentoonstelling trokken extra bezoekers. Zo was er een Oranjemarkt voor verzamelaars in de museumtuin en waren er op drie achtereenvolgende zondagen lezingen door Jeroen Snel, royaltyslaggever en presentator EO-programma, Bearn Bilker, Nassaukenner en voorzitter 'Stichting Nassau en Friesland' en Dorine Hermans, auteur 'Voor de troon wordt men niet ongestraft geboren'.

Verrassend was het feit dat de tentoonstelling van *Armando* vanaf het begin al veel publiciteit en ook veel bezoekers genereerde. Er was uitgebreide media-aandacht in de Volkskrant (Mens Magazine), het NRC, Financieel Dagblad, Leeuwarder Courant, Fries Dagblad en in het VPRO-magazine. Op zondag 9 januari 2011 werd de documentaire over Armando en het ontstaansproces van de vazen op Nederland 2 uitgezonden.

Voor de tentoonstelling *Kakiemon*, meester-porseleinmakers uit Japan, werd een drietalige uitnodigingskaart (Ned/Eng/Japans) de wereld ingestuurd, evenals een Engelstalige folder.

De *vormgeving* van het corporate en tentoonstellingsdrukwerk door UNA in Amsterdam werd in 2010 succesvol gecontinueerd. Else Boekema van ontwerpbureau Harlingseboys ontwierp het campagnebeeld en het promotiedrukwerk voor Oranjegoed! De digitale fotografie voor algemene promotiedoeleinden, Keramika en van de objecten in de tentoonstellingen, werd gedaan door Johan van der Veer.

---

¹ bron: publieksenquête Noordelijke Hogeschool Leeuwarden

FONDSENWERVING EN SPONSORING

In 2010 was de gehele parterre van het Prinsessehof gewijd aan de manifestatie Oranjegoed! Als onderdeel van het project Keramiek & Publiek werd Oranjegoed! financieel gesteund door het Europees Fonds Regionale Ontwikkeling, Samenwerkingsverband Noord-Nederland, Ministerie van EZ, provincie Fryslân, Mondriaan Stichting, SNS REAAL fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds en VSBfonds.

De meerjarenpresentatie Liefde & Hebzucht kende in 2010 twee afleveringen. Dankzij de steun van Mondriaan Stichting, ANWB fonds en Friesland Bank konden particuliere verzamelaars opnieuw het publiek laten meegenieten van hun passie.

Keramiek en Publiek is mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie, Europees fonds voor regionale ontwikkeling, ministerie van EZ en Samenwerkingsverband Noord-Nederland, Koers Noord

Ministerie van Economische Zaken

provinsje fryslân
provincie fryslân

SNS REAAL Fonds

VSBfonds

Prins Bernhard Cultuurfonds geeft cultuur de kans

F Friesland Bank

EDUCATIE

JONG EN OUD

De educatieve activiteiten voor zowel volwassenen en kinderen richtten zich in 2010 vooral op de tentoonstelling *Oranjegoed!* Opvallend was een in de tentoonstelling geïntegreerde speurtocht voor (groot-)ouders die met kinderen en kleinkinderen het museum bezoeken. De kleikelder maakte daar deel van uit en deze werd opnieuw ingericht met verschillende spelvormen zoals een Oranje-electrospel en de Prinsessehof-puzzel. De spellen zijn gemaakt door leerlingen/cursisten van het Friesland College. Voor deze gelegenheid is het spel 'Vier op een rij' aangepast met details van oranjekeramiek. Na afloop van *Oranjegoed!* werd deze 'make-over' van de kelder gehandhaafd om de band tussen het Prinsessehof en de Oranjes te kunnen uitleggen aan bezoekers.

ONTWERPWEDSTRIJD

Voor het onderwijs is een wedstrijd uitgeschreven voor een ontwerp van een vorstelijk bord. Hieraan deden 11 scholen uit 7 verschillende provincies mee, uit onder meer Strampoy, Groningen, Haren, Almere, Steenwijk en Leeuwarden. Er waren bijdragen uit het primair, het voortgezet en het middelbaar beroepsonderwijs en zelfs twee scholen uit het speciaal onderwijs. De 36 ontwerpen die uit de 170 inzendingen werden gekozen, waren tot 26 juni in het museum te zien. De uitverkoren ontwerpen werden door Albarello in Menaldum uitgevoerd en tot aan het einde van de tentoonstelling getoond. Na afloop vond er een feestelijke bijeenkomst plaats met de deelnemers waarbij zij hun ontworpen bord overhandigd kregen.

KIJKWIJZER

Voor het voorgezet onderwijs werd een kijkwijzer ontwikkeld over oranjekeramiek door NHL stagiaire Karin Poisset.

VOLWASSENEN

Het Porselein Schildergenootschap was uitgenodigd een ontwerp te maken voor een oranjeobject. De acht inzendingen werden in een speciale vitrine in het souterrain getoond. De in Leeuwarden bekende bloemist Gerben Reitsma gaf in de tuin van het museum een demonstratie van oranjeboeketten. Voor de rondleidingen *Oranjegoed!* hebben zich 2159 bezoekers aangemeld.

KUNSTMENU

Een lokaal project, waarbij schoolklassen onder de vlag Kunstmenu kennismaken met het Prinsessehof, heeft de kleuters van groep 1 en 2 als een nieuwe doelgroep weten te bereiken. Het programma 'Theepottenpraat', ontwikkeld door stagiaire Nina Visscher, krijgt een vervolg.

IN DE VAKANTIE

Een jaarlijks terugkerend project 'Help pake en beppe de vakantie door' waarmee

Friese instellingen gezamenlijk de aandacht willen vestigen op musea en archieven, was dit voorjaar een succes. Kinderen namen hun grootouders mee naar het museum waar een voorwerp geboetseerd en gedecoreerd kon worden met verschillende kleuren engobe. In de *herfstvakantie* werden er iedere ochtend kroontjes geknutseld met papier, glitters, letters en stiften, waarna met de nieuwe kroon op het hoofd en verkleed als prins of prinses een foto werd genomen in de koninklijke koets.

MUSEUMWEEKEND

Het museumweekend 'Kunst van het verleiden' trok in 2010 wederom een groot aantal (nieuwe) museumliefhebbers. Ondanks het frisse weer werden 1300 bezoekers door Lodelakei op het voorplein ontvangen. Daar konden tegels worden beschilderd met porseleinverf; binnen liet Het Porselein Schildergenootschap zien, hoe moeilijk c.q. makkelijk dit kan zijn. Voor de nieuwsgierigen op zoek naar de topstukken was er een handleiding voor keramiek uit landen in het (Midden-) Oosten.

PRINCESSEDAG

De prinsessedag is een jaarlijks terugkerend feest voor jong en oud. Dit jaar was het een 'prinsessedag met een oranje kroontje'. Uiteraard was prinses Maria-Louise en haar hofhouding in de feestelijk aangeklede Prinsentuin aanwezig. Aan de Oranje-modeshow deden alle prinsjes en prinsesjes mee. De jury bestond uit Jeannet Luymes en Marjonne Lalkens. Gedeputeerde H. Konst opende deze middag. Een groot succes was de kinderdansgroep 't Aol Ambt, afkomstig uit Emmen. De muzikale omlijsting werd verzorgd door het Kleikwartet onder leiding van Toon Ladder. Vervelen was er die middag vol knutselactiviteiten niet bij: kroontjes maken, schminken of een zoektocht naar de prinses. Voor alle deelnemers waren er oranjetraktaties. De mooiste verklede prins of prinses, werd met een prijs 'gekroond'. Het educatieve programma is ontwikkeld door NHL-stagiaire Maaïke Konst.

UITMARKT

Voor de Leeuwarder Uitmarkt die dit jaar in de Prinsentuin plaatsvond, maakte vrijwilligster Els Copini een tiental prinselijke kostuums. Koninklijk gekleed en gekroond, konden zowel ouders als kinderen zich laten fotograferen in de 2-d koets. De koets kreeg na afloop een plaats in de museumtuin, waar bezoekers zich veelvuldig lieten fotograferen.

ONDERWIJS

Er zijn jaarlijks terugkerende activiteiten voor leerlingen uit het voorgezet onderwijs, zoals de Art-trip, een samenwerkingsverband van diverse culturele instellingen in Leeuwarden. De hierbij betrokken scholen zijn Simon Vestdijk in Harlingen, Bogerman in Sneek, Piter Jelles Aldlan en Piter Jelles Montessori in Leeuwarden. Verder hebben honderd Pabo/studenten aan een wisselprogramma deelgenomen met een lesprogramma op eigen niveau en dat op het niveau van de onderbouw. Tenslotte moet ook het Stellingwerfcollege uit Oosterwolde genoemd worden dat in het kader van

een CKV-project met 150 leerlingen het museum bezocht. Jaarlijks doet ook het Comenius College Friesland ons museum aan met elf klassen van gemiddeld 25 leerlingen.

KINDERBOEKENBAL

Tijdens het drukbezochte, jaarlijkse kinderboekenfeest in Schouwburg De Harmonie, beschilderden ruim 250 kinderen een tegel met hun monogram; de inspiratie daarvoor vonden zij op bekertjes en borden in de tentoonstelling Oranjegoed!

BIBLIOTHEEK

In de eerste maanden van 2010 is naast de reguliere werkzaamheden gewerkt aan de standcontrole en standplaatsregistratie van de bibliotheekcollectie. Daarna is dit project opgeschort om voorrang te geven aan de verbetering van de inhoudelijke ontsluiting van de collectie in de catalogus. Het doel is meer afstemming te bereiken tussen de gebruikte terminologie in de objectbeschrijvingen van de museumcollectie en in de bibliotheekcatalogus. In *Keramika* 2010, nr. 1 is een aanwinstenlijst van 2009 gepubliceerd. In 2010 zijn ruim 200 nieuwe aanwinsten toegevoegd aan de collectie, daarvan zijn 110 publicaties aangeschaft met het door de Ottema-Kingma Stichting ter beschikking gestelde budget. De overige publicaties zijn verkregen door ruil of schenking.

PUBLICATIES

Keramika, het magazine van de Vrienden van het Prinsessehof (oplage 1700 exemplaren), geeft toelichting bij tentoonstellingen en achtergrondinformatie over objecten en acquisities. Vanaf 2010 is het aantal uitgaven teruggebracht naar drie per jaar. De artikelen worden in principe door de medewerkers van het museum geschreven, maar in 2010 waren er ook bijdragen van externe auteurs Arno Weltens (Theo Colenbrander), Menno Fitski (Kakiemon) en Hans Theunissen (De Nederlandse tegel in het Topkapipaleis). De najaarseditie was gevuld met artikelen over de tentoonstelling Oranjegoed!

Oranjegoed! Vier eeuwen Oranje-Nassau op keramiek. Deze publicatie bij de gelijknamige tentoonstelling, werd geschreven door de samensteller van de tentoonstelling, Jaap Jongstra.

MUSEUMWINKEL

De museumwinkel wordt door een enthousiaste groep vrijwilligers bemand. Het management, de inkoop en presentatie van de winkel zijn de verantwoordelijkheid van een parttime medewerkster.

Het assortiment van de museumwinkel – boeken en keramiek van traditioneel tot hedendaags design - wisselt in samenhang van het tentoonstellingsprogramma. Het afgelopen jaar heeft de tentoonstelling Oranjegoed! gezorgd voor vele museumbezoekers die ook de winkel aandeden. Princessehof heeft een jubileumbord uitgebracht (30 jaar Beatrix) ontworpen door Mirjam van der Lubbe; daarnaast is er een mok ontworpen door de Harlingseboys die erg gewild was bij de bezoekers. De inkoop van extra producten met betrekking tot het koninklijk huis - kaarten, boekenleggers, potlood met gouden kroontje – waren zeer in trek. Ook de tentoonstellingscatalogus is goed verkocht. De winkel heeft dan ook het jaar 2010 met een goed resultaat afgesloten.

ACTIVITEITENKALENDER 2010

Maandag 11 januari

Jubileumbijeenkomst voor Avro-leden met lezing en rondleiding door de conservator.

Dinsdag 26 januari

Speciale ontvangst voor relaties van de ABN-AMRO.

Zaterdag 13 februari

Ontvangst voor de leden van de Vereniging van Aziatische kunst.

Voorjaarsvakantie

'Help Pake en Beppe de vakantie door'. Een initiatief van Friese musea.

Zondag 28 februari

Jaarvergadering van de Vereniging Vrienden Prinsessehof en Vriendendag in het kader van 'Nieuwe Liefdes.'

Zaterdag 10 en zondag 11 april 2010

Verzamelaarsjaarbeurs

Oranjesgoed! - In de Jaarbeurs in Utrecht.

Zaterdag 10 en zondag 11 april 2010

Museumweekend met het thema 'laat je verleiden'

Donderdag 15 april

Persvoorbezigting *Oranjesgoed!*

Zaterdag 17 april

Opening tentoonstelling *Oranjesgoed!* - Feestelijk openingsprogramma in de Grote- of Jacobijnerkerk en Keramiekmuseum Prinsessehof met Peter van der Vorst, royaltyverslaggever, en mr. Michiel Zonneville, voorzitter van de Bond van Oranjeverenigingen in Nederland.

Maandag 10 mei

Speciale ontvangst van VVV Leeuwarden.

Woensdag 19 mei

Oranjesgoed! - Speciale ontvangst van de bestuursleden van Stichting Je Maintiendrai.

Maandag 24 mei

Oranjesgoed! - Europa kijkdag Samenwerkingsverband Noord-Nederland.

Zondag 30 mei

Oranjesgoed! - Jaarlijkse Prinsessedag, de dag voor kleine prinsen en prinsessen in de Prinsentuin in Leeuwarden.

Maandag 7 juni

Oranjesgoed! - Speciale ontvangst burgemeesters en wethouders uit heel Nederland.

Woensdag 23 juni

Bezoek van de cultureel attaché van de Chinese ambassade.

Elke zondagmiddag in juli en augustus

Oranjegoed! Gratis Rondleiding.

Elke zaterdag in juli en augustus

Oranjegoed! - Theatrale Oranjewandeling.

Maandag 26 juli

Bezoek van Rene Bersma met twintig Japanse gasten om de Japanse vaas Titia Bergsma te bekijken

Zondag 5 september

Oranjegoed! - Demonstratie en workshop bloemschikken

Zondag 5 september

Oranjegoed! - Gratis rondleiding van de Maand

Zaterdag 11 september

Oranjegoed! - Oranjemarkt!

Zaterdag 18 september

Leeuwarder Uitmarkt met gratis museumbezoek en festiviteiten in de Prinsentuin.

Zondag 3 oktober

Oranjegoed! - Lezing Jeroen Snel, royaltyverslaggever en presentator EO-programma *Blauw Bloed*

Zondag 10 oktober

Oranjegoed! - Lezing Bearn Bilker, Nassaukenner en voorzitter 'Stichting Nassau en Friesland'

Zondag 17 oktober

Oranjegoed! - Lezing Dorine Hermans – historica en auteur 'Voor de troon wordt men niet ongestraft geboren'.

Maandag 1 november en maandag 8 november

Oranjegoed! - Speciale ontvangst voor Museumkaarthouders.

Donderdag 4 november

Bezoek van de ambassadeur van de Verenigde Staten.

Dinsdag 9 november

Speciale ontvangst van sponsoren van SOS kinderdorpen.

Donderdag 2 december

Workshop bakers beschilderen voor medewerkers GGZ Friesland.

Vrijdag 10 december

Opening van de tentoonstelling Armando, *Het ongetemde vuur*, door Yvonne Ploum, hoofd van het Armandomuseum.

Zondag 12 december

Opening van de tentoonstelling Kakiemon door Prof. Dr. W.R. van Gulik. Tevens Vriendendag met lezingen en Japanse lunch in het kader van Kakiemon.

DIRECTIE EN BEDRIJFSVOERING

FACILITAIR

BEVEILIGING

In het kader van de verbetering van de veiligheidszorg worden voortdurend verbeteringen doorgevoerd op het terrein van inbraak- en brandbeveiliging. Om de organisatie van de BHV te professionaliseren is er in samenwerking met Peter Westhuis Consultancy een trainingstraject doorlopen.

BEDRIJFSVOERING

De organisatie van de Bedrijfshulpverlening (BHV) bestaat uit tien personen en er vinden jaarlijks oefeningen in het museumcomplex plaats. Vier personen, de zogeheten Sleuteldragers, zijn opgeleid tot hoofd BHV. Er is eind 2010 een risico-inventarisatie en -evaluatie uitgevoerd door een extern bedrijf. In 2011 worden de aanbevelingen uit het rapport uitgevoerd.

MUSEUMCOMPLEX

Het gebouw waarin voorheen de bibliotheek gevestigd was, is geheel ontruimd en overgedragen aan de eigenaar, de gemeente Leeuwarden. Het museum zal in 2011 afscheid moeten nemen van de beeldbepalende beuk op het voorplein vanwege een niet te herstellen zwamvorming in de stam.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Op 31 december 2010 waren er 24 personeelsleden in dienst van de Stichting Keramiekmuseum Prinsessehof (17,4 fte's). Voorts werkten er drie medewerkers (2,5 fte) in het kader van de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) en één medewerker (0,9 fte) in het kader van een re-integratietraject voor de Facilitaire Dienst en Vormgeving, één medewerker (0,8 fte) op basis van detachering bij het secretariaat en HR en één medewerker (0,3 fte) werd ingeleend ten behoeve van financieel-administratieve werkzaamheden. Evenals de algemeen directeur en de zakelijk directeur (beide 0,4 fte PH), zijn er nog vier andere medewerkers die zowel in het Prinsessehof als in het Fries Museum werkzaam zijn: medewerker Fondsenwerving en sponsoring (0,3 fte PH), hoofd Collectie- en kennismanagement (0,4 fte PH), hoofd Human Resources (0,3 fte PH) en medewerker Vrijwilligersbeleid (0,2 fte PH).

TIJDELIJK DIENSTVERBAND

In 2010 waren Rixt Horstman (8 maart t/m 16 april) en Dineke van der Wal (18 april t/m 31 mei) tijdelijk in dienst ten behoeve van de tentoonstelling *Oranjegoed!*

UIT DIENST

30 januari 2010 Baukje Hofman, medewerker marketing & communicatie

1 maart 2010 Sarah Bosmans, assistent-conservator Aziatische keramiek.

STAGIAIR(E)S

In 2010 bood Keramiëkmuseum Prinsessehof stagiairs van uiteenlopende opleidingsinstituten gelegenheid om praktijkervaring op te doen.

Facilitaire dienst en vormgeving: Carén Visser, Noura Al-Khamisy, Wimke Allema, Ruben Annee, Evelien Lukassen, Eric de Vries. Educatie: Nina Visscher, Andrew Shanna, Marie Froukje Elisabeth Konst, Fenna Bil, Karin Posset. Marketing en communicatie: Jeanine Oostland.

UITZENDKRACHTEN

Voor het secretariaat en de balie van het museum werd voor 121 uur een beroep gedaan op uitzendkrachten. Voor de bewaking in het museum (vervanging bij ziekte en bij onderbezetting) werd zoals in voorgaande jaren een beveiligingsbedrijf ingeschakeld.

ZIEKTEVERZUIM

Het ziekteverzuimpercentage bedroeg 6,26%, inclusief langer dan 1 jaar ziek.

LOONMAATREGELEN

De huidige CAO Verzelfstandigde Rijksmusea trad in werking per 1 juli 2008 en eindigde op 30 juni 2010. Per die datum waren de onderhandelingen over een nieuwe CAO nog niet afgerond en werd de lopende CAO verlengd. Op 31 december 2010 was er echter nog geen nieuw CAO-akkoord.

OPLEIDING EN TRAINING

Een aantal medewerkers startten in 2010 de in-company cursus *Fries spreken*. Eén medewerker nam deel aan de cursus *Museum en Publiek* en volgde één medewerker een coachingstraject. Er was een herhalingscursus *Bedrijfshulpverlening*, een terugkomdag voor de cursisten *Begeleiden van Vrijwilligers*. Enkele medewerkers woonden in het kader van hun functie studiedagen, workshops en congressen bij.

MEDEZEGGENSCHAP

Omdat het Prinsessehof geen medezeggenschapscommissie kent, is in 2010 regelmatig een bijeenkomst voor het voltallige personeel belegd, waarin de directie toelichting geeft op recente gebeurtenissen, mededelingen doet over nieuwe ontwikkelingen en medewerkers diverse onderwerpen aan de orde kunnen brengen.

VRIJWILLIGERS

Het jaarlijkse vrijwilligersuitje ging dit jaar op 13 september naar het Hildo Kropmuseum in Steenwijk, met een rondleiding door de Jugendstil-villa Rams Woerthe. Aansluitend werd bij Kwartier Noord in Katlijk een workshop gevolgd. Op

29 november was in het kader van de Internationale Vrijwilligersdag een bijeenkomst in het Historisch Centrum Leeuwarden, met een lezing van Peter Karstkarel over de internationale art nouveau in de architectuur, en een lezing van Klaas Zandberg over crimineel Leeuwarden. Vrijwilligers ontvingen als blijk van waardering aan het einde van het jaar een museumkaart en een VVV-bon.

BESTUUR, DIRECTIE EN MEDEWERKERS PER 31 DECEMBER 2010

Raad van Toezicht

Prof. Dr. L. Koopmans, voorzitter

Mw. H.C. Alberdingk Thijm

Mr. drs. K.J. van Dijk

Drs. D. de Goede

Prof. Dr. Y.B. Kuiper

A.A. Olijslager

R. Mulder

Mw. E.M. Witsen Elias

Directie

Saskia Bak algemeen directeur

Roel Woering zakelijk directeur

Hilda de Vries directiesecretaresse

Officemanagement

Baukje Vis officemanagement

Wies Franckena officemanagement

Financiën

Saakje Zijlstra hoofd financiën

Kirsten Aanraad financiën

Human resources

Janny Moed hoofd human resources

Aafke Koole vrijwilligersbeleid

Wies Franckena human resources

Fondsenwerving en sponsoring

Maaïke Venema fondsenwerving en sponsoring

Collectie

Saskia Bak hoofd collectievorming & onderzoek

Karin Gaillard algemeen conservator

Jaap Jongstra assistent-conservator Europese keramiek

Ank Trumpie conservator moderne en hedendaagse keramiek

Eva Ströber conservator Aziatische keramiek

Collectie- en kennismangement

Wilbert Helmus	hoofd collectie- en kennismangement
Fredau Metselaar	collectieregistratie/digitalisering
Nynke Spahr v.d. Hoek	collectiebeheer
Johan van der Veer	fotografie
Jelga van der Zee	bibliotheek

Publiek

Coby Baas-van Dijk	winkelmanagement
Fernanda Constandse	marketing & communicatie
Hubert Luymes	educatie
Anna Nippel	marketing & communicatie
Karin Wijlens	marketing & communicatie

Facilitair

Daniel Hoogterp	hoofd facilitaire dienst en vormgeving
Lieuwe Bokma	pl. hoofd bedrijfstaken
Sigfried Kramer	algemene dienst
Andries Kuperus	beveiliging
Larissa Mkrtsjan	receptie
Hennie Poorte	beveiliging
Harrie Siemeling	beveiliging
William Vermaning	receptie en administratie
Sipke Atema	algemene dienst
Simon van der Hoek	algemene dienst
Gerard Scholten	algemene dienst
André Lubach	algemene dienst

Op 31 december 2010 bestond de groep vaste vrijwilligers uit:

Museumwinkel Marijke Baar, Henk Bijma, Amelie Couperus, Boukje Damsma, Yvonne Hamerling, Tjitske Hofman, Carin Koelma, Mieke van der Leij, Birgit Los, Anneke Meijer, Anna Miedema, Madelon Moltmaker, Jollette Pasma, Silvia Pentinga, Marianne Schuurmans, Lydia Sijbranda, Bertie Sinnema, Aafke Visser, Zwaantje de Vries, Renske Wetting.

Theesalon Ans Achterbosch, Janny Admiraal, Anneke de Boer, Sietske Boonstra, Ine Bos, Det Buith, Sira Burneebaatar, Thirza Gielissen, Tjitske Hofman, Ymkje Hoogland, Tiny Janson, Larissa Mkrtsjan, Margriet Nooi, Meltje Pranger, Taapke Schiphof, Alie Schulte, Johan Sijtsma, Greetje Stelwagen, Franciska Tadema, Wilma Vonkeman, Thea de Vries, Jannie Wiebenga, Hilda Wiersma, Jennie Wiersma, Inge Zorbag.

- Rondleiders** Martha Boersma, Hennie Broers, Froukje Richt Brunia, Els Copini, Marianne van Dijk, Ingrid Eggink, Lenja Eradus, Lydie Herweijer, Jan de Jong, Anne van der Kooi, Willy Niemeijer, Ada van Reede, Henk Ronner, Miriam Thielen, Nina Visscher, Margriet van Voorst.
- Collecties** Sytse Vijver.

VRIENDEN VAN HET PRINCESSEHOF

In de tentoonstelling *Nieuwe Liefdes* worden vele van de door de Vrienden gefinancierde aankopen moderne keramiek getoond. Op *zondag 28 januari 2010* gaf conservator Ank Trumpie uitleg volgens welke criteria de collectie moderne keramiek wordt samengesteld. Voorts waren uitgenodigd keramiste Mirjam Veldhuis die over haar werkperiode in het Japanse Shigaraki Cultural Ceramic Parc vertelde en kunstenaar Hans van Bentem over zijn atelier in Jingdezhen, zijn werkwijze en de samenwerking met Chinese ambachtslieden. Daaraan voorgaand vond de algemene jaarvergadering plaats en was er aansluitend een feestelijke *High Tea*, geserveerd uit een speciaal voor deze gelegenheid vervaardigd theeservies.

Op 12 december, op de dag van de opening van de tentoonstelling *Kakiemon* was er een speciale dag voor de Vrienden van het Princessehof en die van de Vereniging der Aziatische kunst in Schouwborg De Harmonie. Er waren lezingen door conservator Aziatische keramiek, Eva Ströber (Princessehof) en Menno Fitski (conservator Rijksmuseum, tevens samensteller van de tentoonstelling), onderbroken door een Japanse lunch. De belangstelling was zodanig groot dat begin januari 2011 een tweede Vriendendag werd georganiseerd.

BESTUUR VRIENDEN VAN HET PRINCESSEHOF

Samenstelling van het bestuur per 31 december 2010:

Branda de Jong, voorzitter
Dineke Bunk-Eden
Frans van de Berg, penningmeester
Nirdosh van Heesbeen
Peter Hiemstra
Geesje Lok-Hoekstra

OVERZICHT BEZOEKERS 2010 - 2009 - 2008 – 2007

	2010	2009	2008	2007
I. Bezoekersaantal	totaal 29.525	Totaal 39.242	totaal 23.691	totaal 30.577
waarvan o.a.				
- volwassenen met museumkaart	10.711	14.923	7.901	10.086
- jongeren met museumkaart	279	312	184	230
- volwassenen	5.601	10.073	3.985	6.076
- jongeren 13 t/m 18 jaar	207	168	133	275
- jongeren t/m 12 jaar	832	987	877	973
2. Activiteiten	Totaal 7.434	Totaal 6.236	totaal 7.135	totaal 7.385
Lesprogramma's				
- basis onderwijs	1.531	619	2.769	1.529
- voortgezet onderwijs	543	1.184	561	910
Ontvangst en rondleiding				
- HBO / Universiteit	55	58	99	234
Rondleiding				
- volwassenen	2.019	2.302	1.672	2.343
Bijzondere activiteit				
- bij tentoonstellingen	1.103	680	47	431
Princessedag	400	300	290	349
Museumweekend	1.013	735	1.288	811
Kinderkleiactiviteiten waaronder lesprogramma's basisonderwijs	630	235	389	622
Workshop volwassenen	140	123	20	156

Categoriale Exploitatierkening Prinsessehof 2010

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2010	2010	2009
	€	€	€
BATEN			
1. Directe opbrengsten			
<i>Publieksinkomsten</i>	249.199	280.750	327.555
<i>Sponsorinkomsten</i>	12.605	0	0
<i>Overige inkomsten</i>	3.581	2.000	2.133
2. Indirecte opbrengsten	15.922	16.000	15.399
Totale Opbrengsten	281.307	298.750	345.087
3. Subsidie OCW			
<i>Onderdeel huren - VRM veiligheid musea</i>	145.476	0	39.555
<i>Onderdeel exploitatiebijdrage</i>	1.627.428	1.546.621	1.551.671
4. Subsidie provincie	0	0	0
Subsidie gemeente	268.500	268.500	262.500
5. Overige subsidies/bijdragen			
<i>Subsidies uit publieke middelen</i>	434.834	0	479.598
<i>Bijdragen uit private middelen</i>	55.360	39.120	67.146
<i>Bijdragen van VSB-fonds</i>	15.000	0	0
<i>Bijdrage egalisereservering investeringen</i>	288.705	290.566	290.566
Totale Subsidies/bijdragen	2.835.304	2.144.807	2.691.036
TOTALE BATEN	3.116.611	2.443.557	3.036.124
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2010	2010	2009
	€	€	€
LASTEN			
6. Salarislasten	1.202.357	1.196.850	1.164.817
7. Afschrijvingen	386.946	442.566	401.746
8. Huur	167.251	170.000	165.396
VRM - veiligheid musea	145.476	0	39.555
9. Aankopen	28.560	21.485	79.538
10. Overige lasten	1.084.498	612.656	1.146.010
TOTALE LASTEN	3.015.088	2.443.557	2.997.064
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	101.523	0	39.060
11. Saldo rentebaten/-lasten	5.180	0	5.525
12. Saldo bijzondere baten/lasten	0	0	0
13. Mutatie aankoopfonds	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	106.703	0	44.585

COLOFON

JAARVERSLAG 2010
PRINCESSEHOF LEEUWARDEN
GROTE KERKSTRAAT 11
8911 DZ LEEUWARDEN
REDACTIE: ANNA NIPPEL
FOTOGRAFIE: JOHAN VAN DER VEER

T 058 – 2 948 958
F 058 – 2 948 956
E INFO@PRINCESSEHOF.NL
WWW.PRINCESSEHOF.NL